

ŠTATELJIJI Prosim, pogledajte na številke poleg naslova za dan, če Vaša naročnina poteka. V teh časih splošnega pomanjkanja papirja, cen, potrebnih za list Vaše države. Skušajte imeti naročnin.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 15, 1944 — SREDA, 15. MARCA, 1944

VOLUME LII. — LETNIK LII.

NEMSKA ČRTA V UKRAJINI POKA

Rusko vrhovno poveljstvo naznanja, da je tretja ukrajinska armada generala Rodiona J. Malinovskega obkolila nemško armado več divizij okoli Bereznegovataje in Snigirevke na fronti pri Kersonu, da je bilo ubitih že 10.000 nemških vojakov, ujetih pa 4000 in je bila zajeta velikanska množina vojnega materijala.

Včeraj so Rusi na ukrajinski fronti osvobodili nad 220 obkljudenih krajev. Največ uspeha so imeli Rusi v svojem prodiranju proti Nikodajevu in proti Vinici, ki je najmočnejše nemško oporišče v srednji Ukrajini.

Poročila navajajo le malo podrobnosti o bojih med Bereznegovataje in Snigirevko in samo pravijo, da je armada generala Malinovskega obkolila močno nemško armado in da so pobili mnogo Nemcev, ki so skušali pobegniti iz pasti. Med plenom, ki je padel Rusom v roke, je tudi 300 topov vseh velikosti. Ako je bitka že končana, poročilo ne pove.

V svojem prodiranju proti Nikodajevu je rdeča armada osvobodila nad 60 obkljudenih krajev, med njimi tudi več mest ob desnem bregu Dnepra, kjer se reka izliva v Črnno morje. Med temi je Belozerkka, okoli šest milj zapadno od Kersona. Vselej zavzetja Beloserkke je Nemcem na Krimu odrezana pot po suhem za umik.

O napredovanju armade maršala Gregorija K. Žukova, ki se bori v Tarnopolu in okoli Proskurova, je le malo poročil. Tarnopol ni bil niti omenjen, dasi se Rusi po njegovih ulicah bore že od četrtega prejšnjega tedna. Poročila omenjajo, da je tudi zaslužil kazen: — "Noben pošten človek danes ne more več misliti, da je večina nemškega naroda še sestavljena iz človeških bitij."

Prerokoval je tudi, kda bo konec vojne pahnil Nemčijo v "tako strahotno zmešnjavo in polomijo v duševnem in materialnem pogledu, da je zgodovina dozdaj v takem obsegu še ni videla."

Povedal je, da je prepričan, da je ves nemški narod kriv in da je tudi zaslužil kazen: — "Noben pošten človek danes ne more več misliti, da je večina nemškega naroda še sestavljena iz človeških bitij."

Povedal je, da je prepričan, da je ves nemški narod kriv

Povedal je, da je prepričan, da je ves nemški narod kriv

Povedal je, da je prepričan, da je ves nemški narod kriv

Povedal je, da je prepričan, da je ves nemški narod kriv

Povedal je, da je prepričan, da je ves nemški narod kriv

Povedal je, da je prepričan, da je ves nemški narod kriv

Povedal je, da je prepričan, da je ves nemški narod kriv

Povedal je, da je prepričan, da je ves nemški narod kriv

Povedal je, da je prepričan, da je ves nemški narod kriv

Povedal je, da je prepričan, da je ves nemški narod kriv

Povedal je, da je prepričan, da je ves nemški narod kriv

Povedal je, da je prepričan, da je ves nemški narod kriv

Nemci bodo skušali na nov način pridobiti Slovence

Washington. — Nacijske zasedne čete v Sloveniji so uvidele, da se Slovencev ne da ukoriti in potlačiti v sužnost s silo in terorjem, zato so se odločili, da bodo poiskovali z novo linijo, ter opustili streljanje talcev, požiganje vasi in podiranje trgov in mest ter mučenje ljudi in odvajanje celih množic v koncentracijska taborišča.

Kot poroča urad za vojne informacije, je nov načrt podjarmljenja Slovencev deloma obelodanjen v Hitlerjevem glasilu "Voelksischer Beobachter", kateri piše, da bodo Nemci poiskovali pridobiti Slovence za sodelovanje z nacijo s tem, da bodo v Ljubljani odprli "Urad za obnovo slovenske dežele". Potom tega urada bo podvzeta rekonstrukcija Slovenije na podlagi nemškega programa obnove, ki bo služil kot vzorec. Nacijski list priznava pre-

Jugoslovanska fronta

Partizani pod poveljstvom Amerikanca pristali na otoku Braču

London, 13. marca. — Neki ameriški častnik, katerega ime ni bilo objavljeno, je vodil partizansko silo, ki je pristala na otoku Braču ob dalmatinskem obrežju, kakor se glasi poročilo Osvobodilne armade, ki pravi, da je bil zavzet na otoku pristan Pučišče.

Otok Brač leži ob vhodni pomorski črti do Splita, katerega imajo v rokah Nemci in smatra se, da skušajo zavezniki z napadom na otok zagotoviti varno plovbo ladjam, ki dovajajo partizanom material in živne zaloge. Pristajanje na otoku je najbrž predpriprava napada na Split sam.

Nemci so pretekli teden po radiju trdili, da so pristali na otoku Lisa ameriški in britski "commandos", katere je vodil neki "general Churchill". Otok Lisa leži južnozapadno od otoka Brača. To nemško poročilo ni bilo potrjeno od nobene druge strani.

Poročilo o gornjih bojih navaja, da četniki Draža Mihajlovića napadajo osvobodilne čete v nekaterih krajih skupno z bolgarskimi satelitskimi četami, toda partizani očistujejo teren in razbijajo četniška gnezda v zasedah, odkoder največ napadajo.

Nemške prometne zveze v nevarnosti

Partizanske operacije na kopnem delajo Nemcem posebno preglavice nan severu, kjer so v nevarnosti zalagališne črte med Trstom in Zagrebom, koder skušajo Nemci dostavljati svojim četam material in druge zaloge iz vzhoda v Italijo. Cel trikot med Ljubljano, Trstom in Zagrebom je zdaj

Finska zavrgla mirovne pogoje

Finska vlada je v Helsinkih naznanila, da je bila tajna seja parlamenta, na kateri je ministri predložili mišljenje vlade. Cela zadeva je bila predložena do prihodnje seje. Kot pravi United Press, smatra finski parlament ruske mirovne pogoje za nesprejemljive. Isto poročilo pravi, da je Rusija od Finske zahtevala, da se odloči do konca tega tedna. Državni tajnik Cordell Hull je zopet pozval finsko vlado, da izstopi iz vojne. Z ozirom na rusko zahtevo bo odločeno še ta teden, ako bo Finska sklenila mir z Rusijo ali ne.

bolj ali manj kontroliran po partizanskih silah.

Mariborsko sodišče obsodilo na smrt slovenskega železničarja, ker je dal zavetje partizanom.

Washington. — OWI poroča, da so na nacijskih kontrolirani mariborski listi prinesli dne 16. februarja letos vest, da je bil obsojen na smrt slovenski železničar, Jakob Vrečko. Smrtna obsodba je bila izvedena dne 14. februarja in naznani ali vest o tem je vključevala tudi to, da je bila vdova usmrčenega s svojo 17-letno hčerko vred odpeljana v koncentracijsko taborišče.

Nacijsko sodišče je obtožilo družino Vrečko, da je nudila zavetje štirim slovenskim partizantom, katerim je nudila dva in pol dneva tudi hrano. Med tem časom je uspelo tem partizantom, kot je trdilo sodišče, izdati večje množine "komunističnih letakov", kar je bilo družini dobro znano. Sedemnajstletna hči je celo pomagala le letake raznašati, je doznalo sodišče, ki je mlado dijakinjo Sonjo poslalo z materjo v taborišče. Tako so poročali seveda listi, ki morajo pisati po nacijskem diktatu.

Irsko bo osamljena

Ministrski predsednik Winston Churchill je v poslanski zbornici naznanil, da nameravajo zavezniki Irsko popolnoma ločiti od ostalega sveta in da je bila prepoved potovanja na Irsko samo prvi korak proti temu cilju.

"Prišel je čas," je rekel Churchill, "ko morajo biti ti ukrepi poostreni in ločitev potovanja na Irsko, ki je bila v časopisih naznanjena včeraj, je samo prvi korak v namenu ločiti Anglijo od južne Irske in ravno tako ločiti Irsko od ostalega sveta tekom kritične dobe, ki se sedaj bliža. "Z ozirom na to, da so življenja Anglije in angleških domov in naših zaveznikov v nevarnosti, smo primorani sto-

Na milijone naših fantov na vseh koncih sveta, na en ali drug način dobijo pomoč potom Rdečega Križa — in ta mesec rabi ta organizacija pomoč od domače fronte. Vsak naj bo zastopan v tem velikem delu.

Madžari se v cunjah vračajo iz Nemčije

Kot poroča madžarski list "Uj Nemzedek", se je po enoletnem bivanju v nemškem delavskem taborišču nedavno vrnilo 2200 madžarskih delavcev, ki pa so prišli v skrajno slabem položaju in v cunjah.

Madžarski vojni minister je objavil na narodni oglas za nabiranje stare obleke za delavce, ki so se vrnili iz Nemčije, toda poziv je bil brez vsakega uspeha. Ko so Nemci nabirali mlade Madžare za delo v Nemčiji, so jim obljubili dobro plačo in udobno življenje, njihovim domaćim, ki so ostali doma, pa so obljubili znatno podporo. T e m nemškim obljubam je nasledlo na tisoče Madžarov. Mesto dobre plače pa so bili do skrajnosti izkoriščani v municijskih tovarnah in so se vrnili izmzgani in v cunjah.

Kako je v Rumuniji

Bern, 8. marca. (ONA). — Vsporedno s prodiranjem Rdeče armade se na Rumunskem nadaljuje evakuacija okrajev na severu države. Še predno pridejo uradne določbe in povelje evakuacije, že se prične beganje prebivalstva. Nikdo se več ne pokori določbam glede potnih listov, in vlaki, ki gredo v smeri zahodne Rumunije, so vzeti s silo od prestrašenega prebivalstva.

Obenem pa prevzamejo Nemci vse važne pozicije in mesta v svoje roke. Rumunska armada je popolnoma v nemških rokah. Vsa vodilna mesta so prepuščena Nemcem. Tudi policija in pošta sta pod nemškim vodstvom.

Čiti vse, da dosežemo učinkovito varnost za bodoče operacije."

BOMBA JE UBILA VIRGINIO GAYDO

Rimski radio je sinoči sporočil, da je bil ubit, ko so zavezniški aeroplani bombardirali Rim, Virginio Gayda, urednik fašističnega lista Giornale d'Italia, ki je med vsem listi najbolj poveljeval Mussolinija.

Od kar je Mussolini padel v juliju lanskega leta, je bilo o Gaydi poročano, da se je usmrtil, da je bil ubit, toda je najbrže ves čas ostal v Rimu. Enkrat je bilo celo poročano, da je bil žrtev požara. Kot pravi zdaj (radiojsko) poročilo, je bil ubit v svojem stanovanju, ko je bomba zadela hišo. Švicarski radio pravi, da je bila ubita cela Gaydova družina.

V času, ko je bil italijanski fašizem v največjem evetju, je Gayda vsak dan na prvi strani svojega lista objavljale ostre uvodne članke o nazadnjaških demokracijah. S temi članki je Gayda razodeval Mussolinijevo mnenje.

Gayda je bil rojen 12. avgusta 1885, je študiral politično gospodarstvo, toda se je oprijel časnikaštva, je šel kot dopisnik v Rusijo, je leta 1915 postal atašej italijanskega poslanstva v Petrogradu (Leninogradu) v času, ko je Italija stopila v vojno v prvi svetovni vojni. Pozneje je imel še več diplomatskih mest, leta 1926 pa je prevzel uredništvo liberalnega lista Giornale d'Italia, ki pa ga je premenil v zagrizeno fašističnega.

Gayda je bil po očcu slovenskega (najbrže češkega) rodu in je bil poročen z Rusinjo.

NAZNANILO

Stara zaloga zemljevidov (Atlasov) je pošla. Nova zaloga bo prešla okrog 15. MARCA. Vsi tisti, ki so jih naročili, prosimo, da malo potrpe.

Koligarna "Glasa Naroda"

Nekdaj so pohodne zgradbe krasile Zhitomir v Rusiji, sedaj pa so v razvalinah. — Na sliki vidimo zadnjega nemškega vojaka, ki seskriva za razvalinami in poskuša pobegniti pred Rusi, ki so si osvojili mesto.

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sator, President; Ignac Hudec, Treasurer; Joseph Lapeta, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA OBLO LETO VELJA LIST ZA EDUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 5-1243

ZASEDBA NEMČIJE PO VOJNI

Zavezniki so se v splošnem že dogovorili, da bodo njihove armade po končani vojni zasedle vso Nemčijo in tudi njene satelitske države, dokler ne bo v njih postavljena vlada, ki bo po volji zaveznikov.

Načrt za zasedbo še ni izdelan in pogajanja glede tega so v teku. Neko poročilo iz Londona pravi, da je Rusija sporočila Združenim državam in Angliji, da bo imeti svoj delež pri zasedbi Nemčije in Avstrije.

Obe vladi sta nekoliko presenečeni nad to rusko željo, ali zahteva, kajti med njima je bilo dogovorjeno, da bo ameriška vojska zasedla Avstrijo do časa, ko bo vzpostavljena vlada, ki bo sposobna voditi državne posle.

Da bo Avstrija po vojni postala neodvisna država, so sklenili trije vnani ministri jeseni v Moskvi. Ko se bodo nemške armade umaknile iz Avstrije, ali pa jih bo Rusija izgnala, tedaj bodo zavezniške armade Avstrijo zasedle, toda v njej ne bodo ostale tako dolgo kot v Nemčiji, ker je mogoče pričakovati, da bo v Avstriji mnogo prej vzpostavljen mir in red kot pa v Nemčiji.

Ko je dr. Benes v Moskvi podpisal zvezo z Rusijo, je bilo dogovorjeno, da morejo k tej pogodbi pristopiti tudi Avstrija, Poljska in druge države.

Protiruski krogi se vedno zganajo, kadar Rusija stavi take zahteve, kajti v njej vedno vidijo nekako strašilo. Drugi pa, ki Rusijo cenijo, vedo, da je Rusija miroljubna dežela in da si hoče samo zavarovati svoje meje proti Nemčiji, da je nikdar več ne bo mogla zahrbtno napasti. In da se tem bolj zavaruje, hoče s svojimi sosednjimi državami živeti v najtesnejšem prijateljstvu.

Predsednik Roosevelt, Winston Churchill in Stalin so se v Teheranu dogovorili, katere dele Nemčije in njenih zaveznic bodo zasedle ameriške, angleške in ruske armade.

Kolikor je javnost izvedela, bo ameriška armada, ko se bo nemška armada podala, zasedla jugozapadno Nemčijo, kamor spadajo Bavarska, Wuertemberska in Saška. Ameriška in angleška armada bosta skupno zasedli Porenje in bosta stali na straži ob Reni, kot je bilo po novembru leta 1918.

Amerikanci bodo zasedli Avstrijo, mogoče sami, ali pa skupne z Angleži in Rusi. Najbrže bodo vse tri dežele imele svoje armade v Avstriji, ker je Rusija izrazila tozadevno svojo željo.

Glede Nemčije je splošen dogovor med tremi velikimi, da bo rdeča armada zasedla Nemčijo do Odre, ki je na najbližjem koncu od Berlina oddaljena 50 milj. Angleži bodo zasedli ves severozapadni del Nemčije do Odre in Saške.

V Berlinu in okolici bodo armade vseh treh držav.

Kot sedaj izgleda, si bodo zavezniki najprej razdelili Avstrijo, da jo njihove armade zasedejo. Nič ni slišati o tem, kako bodo zavezniki zasedli Rumunsko, Bolgarsko in Madžarsko, ko se jim rdeča armada tako naglo bliža. Najbrže bo zasedba prepuščena Rusiji, ker bo rdeča armada brezdvomno najprej dospela v te dežele.

Kot prihajajo poročila, se med vsemi državami najbolj radi Bolgarska, da bi se izmotala iz vojne, toda Nemčija jo še vedno drži v svojih krempljih. Bolgarska je baje že poslala v Istanbul svoje odposlance, da stopijo v stik z zavezniki in sklenejo mir.

Ako sklepamo po sedanjem položaju, bodo Angleži in Amerikanci vdrlj v Jugoslavijo, kajti ameriški in angleški vojski so že na Visu, ki je sicer majhen otok, toda velike strateške važnosti in bo najbrže odskočna točka za vpad v Dalmacijo.

Zavezniki se naglo pripravljajo, da napadejo nemško trdnjavo; prišel bo vpad na zapadu, mogoče tudi z juga, od vzhoda pa rdeča armada dve leti razbija nemški vojaški stroj.

Pomlad je na pragu in spomladi navadno pridejo največji boji.

PRISPEVAJTE V VOJNI FOND RDEČEGA KRIŽA ZA 1944. LETO!

Kadar so družine vojakov v potrebi, jim pomagajo izurjeni društveni delavci Rdečega križa. Drugi predstavniki delujejo s četami v taboriščih in v inozemstvu. Dobrobit vojakov in njihovih družin je ena najvažnejših skrbi Rdečega križa. Toda, to delovanje se more nadaljevati samo če dobimo vašo pomoč! Pomagajte Vojnemu Fondu 1944 leta.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebitine. Da si rojaki zagotovijo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravnistvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?

VOJNI ZLOČINCI IZ BAČKE DOBE LAHKE KAZNI

(OWI) — Trije visoki častniki madžarske vojske in eden kapitan policije so izgubili svoj čin — kot "kazen" za njihovo delež krivde v teroristični kampanji, katero so zagnale madžarske okupacijske čete v Jugoslaviji takoj po predaji pokrajine Bačka, podarjene svojem madžarskemu zavezni ku od Hitlerja na Dunaju. Na tisoče Jugoslovancev je bilo pomorjenih ob prihodu madžarske armade v Novi Sad in drug kraje severne Jugoslavije.

Dve leti po divjanju tega terorja je madžarsko sodišče vprizorilo v zasmeš pravici obravnave pred vojaškim sodiščem, ki je obsodilo obožene častnike na izgnano njihovega čina — tako poročila stockholmski list "Nya Dagbladet Allehanda" v članku, katerega vsebina je prišla na znanje OWI.

Švedski list je podal z naslednjimi besedami svoje mnenje o tej zadevi:

"Uradni madžarski radio ni prinesel vesti o tej mili in lahki kazni — v kolikor je nam znano — toda stvar je bila objavljena od nemških agentur in je bila tudi objavljena v švedskem časopisu.

"Poleg tega pa so vse te vesti posebno značilne radi tega, ker ne povedo ničesar o tem, kje se zdaj nahajajo oboženi bivši častniki. Pred šestimi tedni je javila uradna madžarska častniška agentura z največjim ogorčenjem, da so vsi štirje pobegnili iz Madžarske, da bi se rešili kazni. Dne 19. januarja je bilo javljeno, da je madžarska vlada zahtevala od Nemčije, da jih izroči roki madžarske pravice. Toda od takrat pa do danes nismo ničesar več slišali o ekstradiciji teh vojni zločincev iz Bačke, in prav verjetno je videti, da so bili obsojeni v odsotnosti.

"Imena degradiranih častnikov so naslednja: Feldmaršal lieutenantant v pokoji Franz Feketeahaly Szevedner; Generalmajor Joseph Grassy ter polkovnik v pokoji Ladislav Denk. Policijski kapitan, ki je tudi zapleten v to zadevo, ter je bil pred vojaškim sodiščem, se imenuje Martin Zoeldi.

"Ko so ti štirje častniki pobegnili v Nemčijo," pravi omenjeni list, "je madžarsko uradno poročilo ožigosalo njih beg

kot dezertacijo. Poročilo je trdilo, da je njih dejanje "neverjetno" in celo edinstveno v vojaški zgodovini Madžarske. Takrat je bilo tudi rečeno, da so se dezertarji obsodili same sebe. Poročilo je izjavilo nato, da bodo veljali begunci za čisto navadne dezertarje, ter da jih bodo zadelo vse posledice, prav je, da je kazen za dezertacijo v vojnem času običajna smrtne pa le izguba čina."

Švedski list pravi potem, da je bila prizorjena obožba, pred katero so omenjeni štirje madžarski častniki pobegnili, po jaku hudem pritisku javnega mnenja, madžarskega in srbskega ki je prisililo armada, da se zgane. Omenjeni štirje častniki so bili oboženi pred vsem udeležbo v morijah, do katerih je prišlo v jugoslovanskem mestu Novi Sad v mesecu januarju 1942. Premier Kallay sam je priznal dne 7. julija 1942 v parlamentu, da je bilo v Novem Sadu umorjenih 292 Srbov od madžarskih vojakov. Poročilo jugoslovanske vlade v izjavi izjavilo, da je imenovalo število 1.892. Kallay je dal izjava svojem obžalovanju, češ, da so bili madžarski vojski "preveč navdušeni ter so prekorajili meje svoje dožnosti."

V vsej pokrajini Bačka je bilo umorjenih po priznanju premijerja Kallaya 2.550 Srbov. Jugoslovanska upehna vlada jih našteva zanj 16.000. Švedski žurnalista Nils Hornay je poročal v listu "Stockholms Morgentidningen" preteklega oktobra, da je preiskoval obožbo jugoslovanske vlade. Bil je to pokolji, v katerem niso priznavašali niti ženam niti otrokom. Bilo je sredi zime, in nekatere izmed žrtve so privlekli na zamrznjeno Donavo, kjer so jih pokosili s strojnimi, in njih trupla plovila pometali v ledeno, zmrznjeno led.

Ko se je novica o tem pokolju razširila v Budimpešti, je začelo javno mnenje napadati odgovornega komandanta madžarske vojske, generala Bajorja. Akoravno ga je bila vlada odločila, so bili prisiljeni obsoditi ga na 2 leti ječe. Sedanjim častikom dobili lažjo kazen. Njihova kazn je izgnani čini. — Zaključuje švedski list glasom vesti OWI.

NA ZIDU SPOZNANJA

Pred nekaj več kot 1300 leti je majhen in neznan narodček — prav za prav samo njega del — dvignil sredi puščave prapor nove vere in šel v njenemu imenu osvajat svet. V nekaj desetletjih so goreči pristaši preroka Mohameda zanesli zelene zastave iz arabskih puščav daleč na Zapad onkraj reke Nila in na Vzhod celo do Indijskega oceana. Strah in trepet je šel pred temi fanatičnimi vojskami, prav tako pa tudi tropa vnetih misijonarjev, ki so rahljali in pripravljali tla za sprejem novega nauka. Pred silovitostjo njihovih napadov so se drobila starodavna cesarstva in izginjala že sto in tisoč letja zakoreninjena cesarstva. Preroki je razpalil domišljijo teh puščavskih sinov z obljubami o bodočem rajni na zemlji in preželi s svojimi vmesnimi besedami in verzi slehernega poedince. Kakor ohromeli so obetali civilizirani narodi pred neumnostjo silovitostjo in pred tem še nikdar videnim preziranjem smrti. In vendar je bila filozofska resnica, ki je vzbujala v pripadnikih tega nauka tolikšen fanatizem, v bistvu zelo preprosta. Prerok sam jo je pred nekimi bitko izrazil v stavku: Nikogar ne reši strah pred smrtjo.

Ako bi se bil skušal tedaj kak majhen narodček skrivati, denimo za svojimi pacifičnimi ideali pred tem vulkanskim izbruhom, bi bilo to prav tako, kakor če naj vtakne glavo v pe

sek spričo preganjajočih ga levov. Velika nezrelost naših kulturonocev se je pokazala v minulih dvajsetih letih prav v tem, da ni nihče skušal pripraviti ne sebe ne naroda na viharje, ki so se že davno začeli nabirati v mogočnih obrisih na obzorju našega neposrednega sosedsstva. Ako je kdo skušal opozarjati na pripravljajočo se nevihto in pozival k obrambi, je veljal za pustolovskega duha, takorekoč za eksponenta osovražene militarizma. Prav po otročje so se upirali sleherni poizkusni, ki bi jih mogel zadržati iz njihove idile, vse prepletene z malenkostnimi borbami dneva.

Čas je deloval z nepričakovano no brzino in nenadoma smo se znašli pred usodnimi preizkušnjami. Stopili smo takorekoč na tisti zid iz korana, Al Araf imenovan, ki loči raj od pekla. Pogled nazaj nam kaže veselo idilo, kateri smo se lahko miselno predajali dvajset let, pogled naprej je zastrt v mračno, grozljivo temo. Da, zdaj smo stopili na zid spoznanja. In sleherno spoznanje vodi iz naivne otročskosti v moško zrelost.

Ko so Otomani prevzeli od Arabcev že precej trilo dedščino prerokovega nauka, so ji dali nov nezadusen polet. Zrušili so bizantinsko cesarstvo in se podjarmili zapovrsti tudi balkanske narode, ki so bili med seboj sprti in tudi notranje needni, kakor pravi Njeko v Gorskem vijencu:

Velikaši, proklete mi duše
Na komate razdrobiše
carstvo.

Strahovit poraz, skupna usoda sužnosti je zedinila srbski narod. V narodni pesmi je živela vera v svobodo in strast na ljubezen do nje. Sleherni poedinec je bil preinjen od te vere in te ljubezni in naposled je prišel čas, ko je enotna volja vseh zrušila tiranijo nezaheljenega osvojevalca. V svoji zrelosti je narod spoznal, da je svoboda najvišja vrednota za katero je vredno žrtvovati tudi življenje.

France Levstik pripoveduje v "Popotovanju od Litije do Čateža" da je še pred nedavnim tudi v Sloveniji, v Beli Krajini živela narodna pesem o kraljeviču Marku. Narod v svojih podtalnih tokovih čuteč sorodnost ljudstva od naših planin pa tja do Djevdije, jo je sprejel kot svojo. Nobene politične, nobene umetne meje niso mogle preprečiti, da se ne bi čutil povezanega v skupno usodo. Zedinjenje ki nam je prineslo svobodo, je bilo torej prav tako postulat sreče kakor razuma.

Kaj je torej potrebno? Tista moč, ki je edina sposobna zoperstaviti se nasilju je enotna volja vseh boriti se za svobodo. Da pa se ta enotna volja doseže, je treba zagnati v slehernem poedincu strastno ljubezen do svobode prikazati mu njene vrednosti in strahotno bedo, ki zadene narod, ki jo je izgubil. Zakaj v slehernem se tako majhnemu človeške družbe spi ta ljubezen do svobode in, enkrat prebujena v vseh, mora zagnati požar, ki je v zgodovini po novno delal čudeže.

Dr. Vladimir Bartol

Rimska postaja bombardirana

Ameriški bombniki so twice raj bombardirali Prenestiana železniško postajo na vzhodnem delu Rima in železniške proge severno od mesta. Zadetih je bilo več poslopij na postaji in železniški tiri so bili razdejani.

Ko se je slabo vreme pričelo izboljševati, so zavezniške straže preiskovale moč sovražnih postojank, toda splošni položaj na fronti je ostal isti. Tla so mokra, močvirja so globoka do pasu.

Južno od Rima je prišlo do dveh spopadov med stražami jugovzhodno od Aprilije in v boju je bilo vjetih 13 Nemcev.

Ameriška podmornica potopljena

Mornariški departmennt je naznanil, da se ameriška podmornica Corvina ni vrnila z izvidne službe in jo je vsled tega mogoče smatrati za izgubljeno.

Podmornice je poveljeval Comdr. Roderick Shanahan Rooney iz New Yorka. Z njim se je potopilo 65 moških posadke. Podmornica je bila nova, ker je bila splovljena v avgustu lanskega leta. To je že dvajseta ameriška podmornica, ki je bila potopljena tekom sedanje vojne in 142. bojna ladja, ki je bila potopljena po Pearl Harborju.

NAJ SE OGLASI

Čitala sem v Glasu Naroda, da je Franc Mautz umrl nekje v New Yorku. Prosim naj se oglasi Mrs. Rafaela Mautz na naslov: Rose Bombach, Box 442, Manville, N. J.

Rojaka prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno da se poslužujejo — UNITED STATES CANADIAN POSTAL MONEY ORDER.

RAZGLEDNİK

Predsednikova molitev

"Mnoga mati, tudj marsikateri oče, ki ima svojega sina v armadi in posebno še, če ga ima na fronti, se ga bo pogosto spomnil v svoji molitvi. Goreča molitev kipi proti nebu, da bi bil sju obvarovan vseh nadlog, da bi ostal pri življenju in bi se vrnil v objem svojih starišev, svojih bratov in sester.

Za vse očete in matere pa je predsednik Roosevelt pred nedavnim na radio bral naslednjo molitev:

"Bog svobodnih, svoja srca in življenja posvetimo stvari vsega svobodnega človeštva. Dodeli nam zmago nad tirani, ki bi radi zaslužili svobodne ljudi in narode. Dodeli nam vero in razumevanje, da bomo z veseljem pozdravljali vse one, ki se bore za svobodo, kot bi bili naši bratje. Dodeli nam bratstvo v upanju in edinstvu, ne samo za čas te strašne vojne, temveč za bodoče čase, ki bodo in morajo združiti vse otroke zemlje... Mi vsi smo otroci zemlje — dodeli nam to priprosto spoznanje. Če so naši bratje zatirani, smo zatirani tudi mi. Ako so lačni, smo lačni mi. Ako jim je vzeta svoboda, naša svoboda ni varna. Dodeli nam skupno vero, da naj človek pozna krh in mir — da bo poznal pravico in resnico, svobodo in varnost, enako priloznost in možnost, da stori vse najboljše, ne samo v naših lastnih deželah, temveč po celem svetu. In daj, da bomo v tej veri korakali proti čistemu svetu, ki ga moremo napraviti naše roke. Amen."

Vznešen besede za prijateljstvo, bratstvo, ljubezen in edinstvo med vsemi narodi sveta.

La Guardia drži obljubo

Neyworški župan La Guardia vsako nedeljo ob eni popoldne govori na radio in razpravlja o raznih mestnih in tudi drugih problemih. Preteklo nedeljo je govoril o Jugoslovanih in rekel, da je osvobodilni vojski treba nuditi vso pomoč. Na to radijsko oddajo je župan med drugimi povabil tudi Mr. Louisa Adamiča. Ko je po končanem govoru La Guardia izžepa privlekel cigaro, je Adamič takoj vprašnil vžgalico. Toda župan se je Adamiču zahvalil za prijaznost in rekel, da je svoji ženi obljubil, da ne bo kadil, toda dodal je: "Obljubil pa ji nisem, da cigare ne bom žvečel." In pri tem je cigare vtaknil v usta in jo pričel žvečiti.

Deček, pes in palica v vodi
Michael Estrella, star 14 let, se je na pomolu na vzhodni

strani New Yorka igral s svojim psom. Deček je metal palico, ki mu jo je pes prinašal. Slednje pa palica pade v vodo, pes skoči za njo, deček pa za psom. Dečka in psa so rešili setalec, palica pa je splavala po vodi.

Vojni bond prodan na pokopališču

V Seattle, Wash., je načelnik kampanje za prodajo vojni bondov major Leonard P. Warren. Na nekem zborovanju je rekel, da je pripravljen iti na katerikoli kraj, kjer bi mogel prodati kak vojni bond.

Takoj se zgledaj nek Jay L. Wagner in pravi majorju, da bo od njega kupil bond popolnoma na pokopališču, ako pride tja. Ob dogovorjenem času in na dogovorjenem kraju sta se sestali in major je napisal bond na mrtvaškem kamnu.

"Ta prostor sem si izbral," je rekel Wagner, "ker je tukaj pokopana moja noga." — Wagner je namreč veteran, ki je vsled poškodb v vojni izgubil eno nogo.

Stekel pes

Bil je gorak dan v maren. Newyorčani so se sonili po raznih parkih. V Central Parku je pridiral pes med skupino dečkov in je dva obgrizel. Na en glas so kriknili: "Stekel pes!" Kmalu je prišel redar in vstrelil psa v usta, toda pes je kroglo pogoltnil in stekel dalje. Tako poročila nek ugleden newyorški list. Pes je prišel mimo drugega policista, ki je tudi vstrelil nanj, pa ga je zgrešil. Kroglja se je odbila od skale in zadela neko majhno deklico, ki pa ni bila resno poškodovana. Slednjič sta oba policista pogledala psa na neko dvorišče in sta ga z združenimi močmi vstrelila v glavo.

Angleški Molitveniki

V krasni vezavi, najfinejšega izdelka.

"KEY OF HEAVEN" v finem usnju \$1.50

"KEY OF HEAVEN" v imitiranem usnju \$1.—

Naročite pri:

SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

KNJIGA, KI STE JO VEDNO ŽELELI

The New Modern Encyclopedia

22,000 Razlag . . . 1,100 Slik

Najnovejša svetovna Encyklopedia, v kateri more vsakdo kakorčnega koli poklica najti razlage vsake besede spadajoče v njegovo stroko.

Cena sedaj \$4.—

(Poština in zavarovalna plačana.)

Knjiga vsebuje 1176 strani in je okusno v platno vezana. — Skoro neverjetno je, da je mogoče tako najpopolnejšo knjigo dobiti za tako zmerno ceno.

Knjigarna Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

TO KNJIGO BI MORAL IMETI TUDI VSAK DIJAK NA RAZPOLAGO

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

STARI DOBRI ČASI

Neki kanadski list prinaša naslednji značilen uvodnik:

"Kakor smo se naučili živeti moderno, je vendarle kaj lahko ob danih prilikah opaziti, da ljudje v resnici ne želijo ničesar bolj, kot da bi bili srečni in srečne jih napravijo pa najprilagodijo stvari v življenju."

V srečo mnogega takozvanega modernega človeka živi in tli skrta želja, da bi mogel živeti skromno in redno ter mirno življenje, kot so ga poznali naši dedje, ki so sicer trdo delali, a so bili v življenju zadovoljni in so iz njega dobili veliko več užitka, kot današnji moderni človek.

"V dobrih starih časih — kot pravimo — so ljudje prišli skupaj z znanici in prijatelji ob nedeljah, ob praznikih ali posebnih prilikah in so se pogovarjali o letini, o otrocih, svojih in sorodnikih, o knjigah, ki so jih čitali, o raznih stvarih, ki so se tikale njihovega socialnega in domačega življenja. Vse jim je bilo tehu in tehu in življenje jim ni bilo pisana prazna pena, katero lahko razpihne najmanjša sapica."

"Seveda niso drveli po cestah v svetlih avtih, ampak so se vozili počasi s konji, a zato pa je bilo potovanje k sorodnikom ali v mesto po opravkih nekaj posebnega, takorekoč do godek, katerega se je bilo vse liti, in ki je nudil človeku poseben užitek in občutje prazničnosti in važnosti. In če se je peljala v tistih dneh k poroki dvojica, je bilo to vse nekaj drugega kot je današnje drvenje z avtom izpred domače hiše neveste na do cerkve ali do civilne oblasti. Družina je navadno pripravila dan, ki je ostal za vedno vtisnjen v srcu mlade neveste in ženina, kot svetel in nepozaben spomin na njuno poroko in svatovanje. Nevesta in ženin sta postala za ta dan vzvišeno ljubljani bitji."

Note

KLAVIR ali na PIANO HARMONIKO

35 centov komad — 3 za \$1.—

- * Breeze of Spring
- * Time of Blossom (Cvetni čas)
- * Po Jeseru
- * Kolo
- * Tam na vrtni gredi
- * Maribor Waltz
- * Spavalj Milka Moja
- * Orphan Waltz
- * Dekle na vrtni
- * Oj, Marička, peglaj
- * Barčica
- * Mlad kapetane
- * Gremo na štajersko
- * Štajerija
- * Happy Polka
- * Če na tujem
- * Slovenian Dance
- * Vanda Polka
- * Zidana marelja
- * Veseli bratci
- * Ohio Valley
- * Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj
- * Ko ptica ta mala
- * Polji s menoj
- * Dol s planine
- * Kadar boš ti vdrat šel

10 SLOVENSKIH PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad
Moja dekle je še mlada
Barbara polka
Naročite pri:
Knjigarni
Slovenic Publishing Co.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

v katerih je živel budočnost in pred njima se je klanjalo sorodstvo in sosodstvo ter jima tako potreslo na bodočo pot skupnega življenja rože prijateljstva soobčanov.

"Ljudje so vstajali v tistih časih zgodaj in namesto kave in prepečenca se je kadil na mizi jutraj dišeč močnik, poleg sklade močnika pa je stal vrh z mlekom in kdor je hotel je imel za zajtrk sveža vkuhana ali cvrta jajca in slanina. In ljudje so vstajali izza mize, na kateri se je kadil močnik, srečni in zadovoljni, pripravljani za delo in za vse težnje dneva. Lica so jim bila zdrava in oči svetle, kajti po končanem dnevu dela so šli k počitku in so spali trdno in osvežujoče spanje ter niso poznali njeve, ki trga živce in možga ne današnjega modernega človeka. Jutranje solnce jim je prinašalo v dušo radost in veselje, kakor plamen spod neba, zakaj niso bili oddaljeni od narave, kakor je oddaljen moderni človek, ki je postal tuje na materi zemlji, ki ga živi."

"Ženske so v tistih dneh prale perilo na roke in likalni, ki niso bili greti po elektriki, ampak po ogledu in vročih kam"

KIRKLAND LAKE ŽELI IMETI LETALIŠČE

Kirkland Lake. — Tukajšnji Board of Trade se poteguje za zgradbo letališča v tem okrožju. Letališče naj bi služilo severnemu Ontario in severnemu predelju dežele sploh.

Trgovski svet je mnenja, da bi bilo zelo praktično za preko kontinentalno značno prometno črto, ako bi imela letališče v Kirkland Lake ali pa vsaj v neposredni bližini istega. Sedaj ima družba Trans-Continental Airways letališče v No Bay pri Kapuskasingu toda za one, ki želijo potovati v severne predele dežele, ta letališča niso priročna. Če hoče na primer kdo priti v Kirkland Lake z letalom, se mora peljati najprej od svojega cilja in se potem vrniti na mesto bodisi z vlakom ali pa z avtom iz Kapuskasinga. Isto morajo storiti potniki, ki se hočejo ustaviti v Timmins ali Rouynville Norandi.

Ta dodatna vožnja z vlakom ali avtom tudi ni kratka, ampak vzame precej dodatnega časa, kar napravi značno potovanje nepraktično za trgovce in druge iz teh okrožij in mest.

T. E. Bolton, predsednik tukajšnjega trgovskega sveta bo šel kmalu v Toronto, kjer bo imel z oblastmi posvete glede dovoljenja gradnje letališča v Kirkland Lake. Predložil bo vsem tozadevnim oblastim željo trgovskega sveta in pred očel strategično praktičnost in potrebo takega letišča v tem okrožju. Govoril bo dalje tudi z družbo Leavens Bros, katera ima v načrtu vzpostavitev zračne črte, ki bi služila severnim predelom Kanade.

Trgovski svet, ki ima v področju tudi prometne zveze, se je obrnil tudi na ministra za ceste, katerega je urgiral, naj vpelje program granje ceste, da bo tako čakalo domov se vračajoče vojaške takojšnje delo in zaslužek.

Po severnem predelu provinca Ontario bo potrebno popraviti in prenoviti marsikako cesto in tudi novih bo treba, ker ako se bo količina bolj razvila produkcija zlate rude, sedanje prometne zveze ne bodo zadostovale.

Board of Trade je datje

nih. Često je stala gospodinja ves dopoldan blizu peči, na kateri je grela menjačica se likalnika, da je polikala družinsko perilo in moške strajce ki so morale biti lepo naškrobene in brezhibno polikane. Pa se ni čemerila pri tem delu, pač pa je pela in se veselila nedelje, ko bo videla svojo družino v svežem in čistem perilu in se bodo delili ovratniki moških strajce pred domačo cerkvico ali pa na občinski trgu, kjer so se zbirali možakarji in mladeči k pogovorom.

"Ljudje v tistih dobrih starih časih niso imeli časa misliti nase in zato jim niso bili potrebni psihijatri ne psihologi. Vsak kitenotek je bil odmerjen za gotovo delo, kajti doma se je moral peči kruh, doma se je živalo, pletlo, predlo, tkalo — moški so enako izdelovali orodje in pohištvo in mnoge druge predmete za dom in farmo. Delo se je vrstilo od jutra do večera, a med delom je bilo vpletenega mnogo zadovoljstva, mnogo lepih družinskih in soseskih dogodkov, mnogo veselih pesmi, zdravice in poslovičev, mnogo prazničnih dni, ki so dajali življenju duhovno bogastvo in vrednoto ki jo danes ne poznamo."

vprašal za bolniški zavod, katerega naj bi se zgradilo v bližini Kirkland Lake ali pa v mestu samem. Ta zavod naj bi služil okrevajočim in drugim bolnikom severnega Ontario in severnozadnega Quebeca.

Kirkland Lake je primerno središče za tako bolnico iz dveh razlogov: prvič, ker ima severni Ontario veliko število fantov, mož in deklet v vojaški službi ter je samo ob sebi umerno, da bo mnogoteri, ki se bo vrnil domov, potreben zdravniške oskrbe; drugič pa je Kirkland Lake rudarsko središče na poti zlate rude in je že iz tega ozira logično, da se postavi bolniški zavod v tem okrožju. Vse to je bilo predloženo ministru za penzije, I. McKenziju.

Važnost turističnega prometa za severne predele ni bila, izpuščena iz vidika in trgovsko prometni svet je obvestil severni ontarijsko turistično zvezo, da je pripravljen nuditi popolno kooperacijo v vseh oziirih in bo tudi skibel, da bodo ceste v dobrem stanju in bo za turiste v vseh oziirih poskrbljeno tudi drugače.

Pričakuje se, da bo takoj po zaključeni vojni mnogo turistov obiskalo zlate rudnike in druge zanimivosti severne Kanade. Kirkland Lake se bo po trudih, da bo na razpolago dovolj hotelskega in drugega udobja, kajti od turizma ima vsak kraj dobiček ako ima mu di primerno udobje, to je, dobne hotele in druge prostore, kjer se lahko komfortno počutijo za časa svojega bivanja v gotovem kraju.

LIST MU UGAJA

Tukaj vam pošiljam money order za \$3.50 za podaljšanje naročnine za Glas Naroda. List mi v resnici ugaia, posebno pa v teh časih, ker sam prinaša novice širom sveta.

Pošiljam pozdrave vsem čitateljem in rojakom širom Kanade in Amerike; listu Glas Naroda pa želim mnogo uspeha in novih naročnikov.

S pozdravom vaš naročnik
John Krize
St. Catherine, Ont., Can.

PREDHODNIKI LOKO-MOTIVE

Predem se je Stephensonu posrečilo uspešno rešiti problem parnega stroja, so doživeli nekateri njegovi predniki polom skoraj pred ciljem. Leta 1769 je izdelal Francoz Cugnot voz na tri kolesa s kotlom, v katerem je vrela voda. In par je gonila ta voz. O njegovih poskusih je pisal pariški tisk z velikim navdušenjem.

Cugnot pa je pozabil pri konstrukciji voza na zavoro in nje gov izum je kmalu zapadel pozabi. Angloski inženir Murdoch je po poskusih z manjšimi modeli napravil večji model in šel z njim na cesto. Stroj je bil nbral po cesti tako hitro da ga Murdoch ni mogel dohiteti. Domači župnik se je silno prestrašil, ko je zagledal vozilo brez vprege in Murdoch je moral svoje poskuse opustiti.

Voz, ki bi ga gonila para po cesti, je izdelal leta 1815 Čeh Božek. Ko so mu pa z uradne ga me-ta namignili, naj opusti svoje blazne poskuse, in ko ni mogel dobiti nikogar, ki bi mu dal na razpolago denar, da bi svoje delo nadaljeval, je vzel kladivo in svoj parni voz razbil.

Angloski inženir Trethwick je izdelal voz ki so merila njegova kolesa v premeru 2 metra. Z njim je dosegel na cesti povprečno hitrost 16 km na uro. Nekega dne je pa voz na cesti zgorel. Toda inženir ni obupal z lastnikom konjske rudarske železnice je dobil stavbo, da bo izdelal stroj, ki bo vlekel 10,000 kg. To je bil prvi tovorni vlak na tračnicah ki so se po pad njegove težo lomile, ker so bile v lite iz železa. Zato so morali promet ustaviti. Trethwick je pa kljub temu nadaljeval svoje poskuse in izdelal novo lokomotivo, s katero se je vozil po londonskem razstavišču s hitrostjo 30 km na uro, dokler tudi tam niso popokale tračnice. S svojimi poskusi je zmagal šele Stephenson.

SONART REKORDI

Nove slovenske plošče!
Jerry W. Koprivšek in njegov orkester

- M555—Wedding Polka (Ne bom se možila; Ti pa jest, pa zidana marelja)
- Wedding Waltz
- Slovenski valček
- M556—Jap. Polka (Mat' potico pečejo)
- Marine — polka
- M557—Terezinka — polka Na planinah—valček

Lepe Melodije

- Duquesne University Tamburica Orkester
- M575—Na Marjance, polka Kje so moje rožice
- Marička pegla—polka
- Jerry Koprivšek in orkester
- M576—Terezinka polka Na planinah—valček
- Za tozadevni cenik in cene plošč se obrnite na

JOHN MARSICH, Inc.
463 W. 42nd ST., NEW YORK

NAJSTAREJŠA MARIJINA SLIKA

Arheologi in umetnostni zgodovinarji so se že večkrat vpraševali, iz katere dobe izvira najstarejša slika Matere božje. V zadnji številki "Messenger of the Sacred Hearts" odgovarjajo, da je najstarejša slika Marije "Nasa devica iz katakomb". To je freska, ki se je dobro ohranila, čeprav je že zelo stara. Strokovnjaki pravijo, da je nastala ta slika med 50 in 150 letom po Kristu. To bi bila najstarejša slika Matere božje.

Na sliki se vidi Marija božja z Jeruškom, kraj nje pa stoji mož in naslikana je zvezda. Marija sedi in polovico njenega obraza zakriva platno. Sklonjena je k Detetu ki drži ročico na njenih prsih. Umetnostni zgodovinarji so se dolgo prepirali o tem, koga predstavlja mož kraj Matere božje. Zdaj prevladuje splošno naziranje, da je to pretek Izak, ki je preokoval da bo Devica Marija rodila sina. Dogmatično izražajo torej slika nauk cerkve, da je bila Marija devica in mati Zvezda na sliki predstavlja Kristusa Mesijo. V starem za konu namreč stoji zapisano, da vidi zvezda iz Jakoba in na to zgodovinsko besedilo je na sliki umetnik. V katakombah, kjer je slika spravljena je ena najstarejših in bila je grobnica ugledne rimske rodbine Marca Glabria. Kako se je pisal umetnik, ni pa znano.

RACIJONIRANJE ŽIVEŽA

Predelan živež — največ zelenjava, sočvirje in sadje — zelene znamke K, L, M so veljavne sedaj in propadejo 20. marca. Modre znamke A8, B8, C8, D8 in E8 v knjižici 4, so veljavni od 27. februarja in so dobre do 20. maja. Vsaka velja 10 točk.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri ispitih na državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic in pogodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniški Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je samo 50 centov. In se dobi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York 11, N. Y.

Podprite napad! — Kupujte bonde 4. Vojnega posojila.

Naznanilo in Zahvala

Zalostnega srca naznanim, da nam je 1. marca nagloma preminul naš predragi kum

John Kostre

Rojen je bil v občini Čerenosopi, Prekmurje, Jugoslavija. V Kanado je prišel leta 1937 s svojim bratom Antonom za svojimi starši. Prišla pa je nagla smrt in pretrgala mlado življenje v 23. letu njegove starosti.

Pokojni zapuščina zalostne starše in brata Antona.

Najlepše se zahvalimo vsem onim, ki so za prišli krepiti na njegovem tržaškem obru. Nadalje najlepšo zahvalo prijateljem in znanem v Hamilton, Toronto, Montreal in Welland, Ont., za krasne vence in za darove za sv. maše. Naj vsem dobri Bog odločno poplača

Pokopani je bil 4. marca z veliko vdeležbo pri sv. maši v cerkvi St. Anne.

Ti pa, dragi John, počivaj v blaženem miru in lahka ti naj bo gruda, pod katero počivaš. Nam boš za vedno ostal v spominu in spominjali se Te bomo v molitvah, dokler se ne svidimo gorj nad zvezdami.

MARTIN HANC in DRUŽINA

dne 8. marca, 1944.
180 Beach Road, Hamilton,
Ontario, Canada.

Meso in maščobe — rjave

znamke Y. in Z v knjižici 3, so veljavne do 20. marca.

R d e e e znamke A8, B8 C8 D8 E8 in F8 v knjižici 4, pa ne bom našteval ker vem, stopile v veljavo 27. febr. in da mi ne boste verjeli. bodo veljavne do 20. maja. Vsa ka je dobra za 10 točk.

Sladkor — znamka 30, v knjižici No. 4, dobra za 5 funtov, veljavna do 31. marca

Znamka 40 bo veljavna do 28. februarja 1945.

Čevlji — znamka 18 v knjižici No 1, in zrakoplovna znamka 1, v knjižici No. 3.

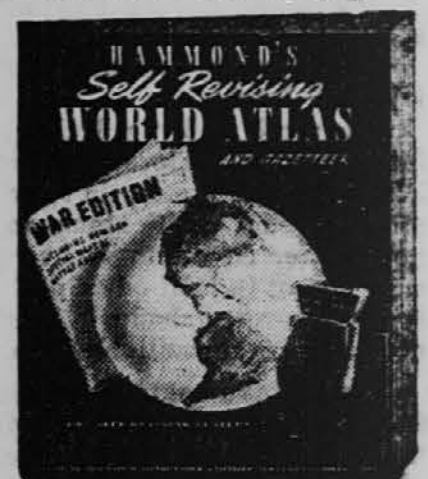
MALO ZAOSTAL

Ker sem spet malo pri zaostankarjih, vas prosim, da mi oprostite. So vzroki, katerih 8 D8 E8 in F8 v knjižici 4, pa ne bom našteval ker vem, stopile v veljavo 27. febr. in da mi ne boste verjeli. bodo veljavne do 20. maja. Vsa ka je dobra za 10 točk. Pošiljam vam ček na \$7.000 za celoletno naročnino. List Glas Naroda mi zelo ugaja, samo večkrat se kaka številka iz gubi, vsled česar pa sem zelo nevoljen. Ne vem, kje je krivda, mogoče pismošča, ali vi pozabite poslati.

Vas priskreno pozdravlja vaš naročnik
K. Kosi.
Windsor, Ont., Can.

NOVO ZALOGO PRIČAKUJEMO SREDI MARCA

NOVA IZDAJA Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov. Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancev za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je založba teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavitku gotovino oz. znamke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN - Spisal: F. S. FINŽGAR.

140

Ob takih trenutkih ga je prevzelo tako neukrotljivo koprnenje, da je vstal, zdravniki trdno vojsko in jo brez oddiha gural dalje, da bi čim prej dospel pred Toper.

Prefekt Rustik je naglo zvedel o navali barbarov. Številno beguncev je prišlo za ozidje. Vsi so govorili o grozotah barbarov, a niče ni vedel, koliko jih je in kam so namenjeni. Rustika je mikalo, da bi jim udaril iz Topera na proti. Poslal je oglednice: od teh se mnogi niso vrnili, drugi so poročali o tisočih Slovencev, nekateri pa pravili, da je samo razbrzdana drhal, ki bi jo užugala ena sama njegova centurija. Ker so bile poročila tako nejasna, je prefekt sklenil, da pošeka v Toperu. Najmanjše bojzani ni občutil. Posadka je bila močna; poleg tega je oborožil še tisoč meščanov da bi uspešno in z lahka branili močno ozidje vso zimo.

In ne samo, da se Rustik ni bal barbarov, veselil se je po tihem njihovega prihoda. Zakaž pred dvema dnevoma je dobil grozeče pismo od Azbada iz Bizanca. Magister equitum je zastoj potoval v Odrin, da bi sprejel Irene in jo odvedel v Bizano. V vsaki palači jo je zamaževala Teodora.

Ne despojna in ne Azbad nista zvedela ničesar o njej. Celo Rustik je doznal za rop Irene šele po osmih dneh, ker so Numidovi razbojniki pometali vsa trupla v globok jarek in za silo prikrili dejanje. Stric je pošiljal volune na vse strani. Toda najmanjšega sledu niso dobili. Pogoštnila jo je noč in stric si je grizel ustnice v bledeu jadu in strahoma čakal poročil z dvora.

Tu sedaj je prišlo pismo od Azbada, ogorčeno, polno groženj in oblastnih žaljenj. Očitno mu je, kako strašno je razžalil despojo in da je edina rešitev ta, če neugotoma pošlje Irene do njega, da jo povede k despojini. Rustik ni odgovoril na pismo. Če sporoči, da jo je poslal, mu ne bodo verjeli. Če pove, da jo je otepel neznani roparji, ga kaznuje dvor zaradi neuprednosti. Zato je razmišljal in po bizantinsko sklepal, da hitro iztirja jesenski davek in s polno blagajno uteče.

V tem so se pojavili Slovenci. Razveselil se je tega, ker je upal, da med vojaki pozabita Azbad in Teodora na Irene in znano tudi nanj in njegovo kazen.

Iztek se je približal Toperu za dva dni hoda. Vojsko je ustavil in ji velel počitek. Radu in Jarožiru je poslal sle, naj takoj ustavita ropanje in se pridružita njemu. Sam se je nato preoblekel v tračanskega slikca, odbral nekaj tovaršev in odjezdil proti Toperu, da bi si ogledal trdnjavo.

Ko se je za štiri dni povrnil, so bili zedinjeni vsi trije voji. Narod je kričal in veseljačil in kakor v pijani blodnji živel odno trenutkom zmage. Izkušene vojske pa je zaskebelo, ko so zapazili na Iztokovem čelu oblak resnih skrbi. "Ne vzamemo mesta, če ne prevarimo Rustika. Polovica vojske bi si razbila glave. Tako je ozidje Topera". "Molčimo narodu o tem," je pripomnil Jarožir, "da se ne pobuni."

"Molčimo in mislimo na ukane," so pritrjevali drugi vrli bojevniki Iztoku.

Svarnič je že nosil ukano v glavi, eno in dve in še več. Zato je skrbel najprej za tolpo, ki bi ga samo ovirala pri delu. Ukazal jim je, da so zasedli prazna sela v dolini, strogo preprečevali paliti stanovalca, naročil varovati in stražiti ujetnike ter čuvati in skrbno pasti čredo. Najboljšo vojsko pa je pobral in ločil od tope. Zanesljive mladece je razposlal na stražo proti vzhodu in zapadu. Vsak dan so morali poročati, če bi zapazili bližanje bizantinskih čet.

Ko je tako oskrbel, da mu ni mogel nihče nenadoma za hrbet, je v temni noči jel voditi čete po šumah in globelih proti Toperu. Vsak vojak je moral vzeti s seboj brašno za teden dni. Odločno je velel, naj vsakega sumljivega človeka, ki bi ga srečali, na mestu usmrti. Ni zaupal Rustiku, da bi bil tako kratkoviden in bi ne pošiljal iz Topera oglednikov.

Ko je bila v dveh nočeh glavna sila vojske poskrita v šumah, globelih in kotlinah, ki so proti vzhodu obdajale mesto Toper, je povelj vodstvo samo oboroženih Slovencev in Antov Jarožira. Zapovedal mu je, naj jih vodi pri belem dnevu, hrupno in kričeče, po navadi barbarov, pred Toper.

Jarožir je na povelje poblišnil z levim očesom. Dobro je razumel Iztokovo ukano.

Udaril je takoj z velikim krikom in velikim neredu kakor čreda drobnice po cesti proti trdnjavi. Prvo noč so se ustavili v dolini in zapalili ognje ter gnali hrup, da je Rustik zlahka zvedel v Toperu: barbari se bližajo. Na vse zgodaj drugo jutro se je podila četa v večjih in manjših zborih po cesti, po lozah in travnikih, dospela popoldne pred Toper in zavila naravnost pred vzhodna vrata.

Po ozidju se je blestelo šlemov in oklepov. Na stolpu pri vratih je stal sam Rustik in motril z zasenčenimi očmi prihajajoče zore Slovencev. Ko je presodil moč, ko je videl divji nered, gole prsi, vihrajoče lase, tu in tam zvežen šlem na glavah barbarov, mu je legel porogljiv nasmehek krog ustnic. Z levico si je segel preko prsi, kakor bi rekel: "Ba, ne hoste predri naših oklepov, psi barbari!"

Jarožir je ustavil tolpo toliko pred stolpom, da jih niso dosegle strelce, ki so začele frčati z ozidja. Slovenci so se kolebali po tleh od smeha, nekateri skakali po zapicne strelce jih pulili iz zemlje in jih prožili z izbornimi loki nazaj, do so mnoge zasilele prek ozidja, kjer so se jim vojaki in zvedavi meščani strahoma ogibali. Vselej se je ob takem prizoru razlegel krahot med Slovenci in nove strelce so prifrčale prav na stolp in celo ranile nekaj vojakov. Divji krik je spremenil tako puščico in tolpa se je čezdalje iskreneje zabavala. Kličala je Bizantince na boj.

"Pridite, želve pisane, da vam slečemo železne srajce! Dajte svoje črepine pod zob naših sekir! Dajte in pridite iz krtove gomile! Sicer vam zapalimo hišo kakor jazbino! Na Peruna, na kolec vas nabodemo, kakor smo vaše brate, bežeče polhe, poljske miši. Da, da, miši ste Bizantinci! V morje vas pahnemo, kakor žabe v lužo!"

Nove plohe strelce so pokrile ozidje, da je marsikateri vojak začel in se opetel. In vnovič so se jim rogali Slovenci in jih zasmehovali.

(Nadaljevanje prihodnjih)

Iz urada Slovenskega ameriškega

narodnega sveta

3935 W 26th St. Chicago 23 Ill.

RAČUN ZA MESECE FEBRUAR 1944

Bilanca 31. jan.: na banki \$18,411.03; roč. blag. \$9.62 \$18,420.65

DOHODKI:

Edružnica St. 1	Detroit, Mich.	\$150.00
" 2	Chicago, Ill.	100.00
" 6	E. Y. Minn.	32.80
" 8	West Newton, Pa.	13.50
" 9	Willock, Pa.	9.85
" 11	Ambridge, Pa.	20.00
" 12	W. Aliquippa, Pa.	21.95
" 15	Springfield, Ill.	7.86
" 22	Midway, Pa.	16.00
" 23	St. Louis, Mo.	24.25
" 24	Virdee, Ill.	3.49
" 26	Salem, Ohio	36.60
" 32	Cleveland, Ohio	6.00
" 33	Bridgeport, Ohio	27.50
" 38	Acemetonia, Pa.	50.00
" 39	Cleveland, Ohio	500.00
" 40	Kemmeter, Wyo.	6.00
" 44	Traunik, Mich.	14.40
" 45	Sheboygan, Wis.	2.00
" 47	Pueble, Colo.	5.00
" 49	La Salle, Ill.	300.00
" 53	Johnstown, Pa.	4.00
" 54	Chicago, Ill.	19.00
" 56	Milwaukee, Wis.	100.00
" 59	Brooklyn, N. Y.	10.00
" 65	Worcester, N. Y.	7.00
" 83	Walsenburg, Colo.	5.00
" 86	Elizabeth, N. J.	5.00
" 88	Brooklyn, N. Y.	7.95
" 91	Chisholm, Minn.	14.50
" 94	Hostetter, Pa.	15.00

John Olip, Clarendon Hills, Ill.	5.00
St. 50 SNPI, Clinton, Ind.	12.00
Prispevki poslani potom Glasa Naroda	13.00
Prebitek od shoda, Pittsburgh, Pa.	538.41
Federacija SNPI Fayette & Green Co. Pa.	15.70
Cl. odbor Zapadna Slov. Zveza	500.00

(Dohodki za februar) \$ 2,602.76

\$21,023.41

IZDATKI

Najemmina od urada do 15. marca	\$ 50.00
Potni in vojni stroški	119.02
Poština	25.00
Tiskovine	7.00
Razsvetljava	1.00
Telegrami	2.31
Naročnina Inter-Continent News za preds.	40.40
Subvencija Združenemu odboru	1,500.00
Publikacije in revije	20.50
Razno	.86

Skupni izdatki	\$ 1,766.09
Bilanca na banki 29. februarja	19,221.37
Ročna blagajna	35.95

\$21,023.41

IOS. ZALAR, blagajnik M. G. KUHEL, izvršni tajnik

ODKRITJA V ZASUTEM MESTU

V letu 79 po Kristusovem se jim zdelo vredno iskati in rojstvu je začel bruhati med groznim bobnenjem in podzemeljskim valovanjem italijanski ognjenik Vezuv v ozadju napoljskega zaliva. Metal je iz groznega podzemeljskega žrela poldrug dan nepretrgoma gorečo lavo, ognjeniški pepel in cele kose stopljene rude. Vse se je na okoliško žvepleni in pepelnati dež ter z žvepleno pepelnato lavo pokrilo celo pokrajino. Medtem je popolnoma zasulo cvetoča mesta Herkulanum, Pompeji in Stabije. Največje med njimi je bilo mesto Pompeji ob izlivu reke Sarno v napoljski zaliv. Le del mestnih prebivalcev se je rešil, one pa, ki so se dalje zamudili, iskaje svojo, ali grabišči denar in dragocenosti, je zadušil gost dim in žvepleni smrad. Ostali so kot žrtve grozne katastrofe, mrtvi v mrtven mestu, katerega je zasula nad 6 metrov debela plast ognjeniških snovi. Vrnili so se ubegli meščani, a mesto je izginilo. Kopali tu in tam, begali in iskali nad in med razvalinami, toda stalno naseliti se nikakor več niso mogli. Odnosili so le nekaj stavbenega materiala, največ dragocenega mramorja, toda tudi to so v kratkem opustili. Naselili so se v oddaljenih varnih mestih in nikoli

Koliko nam je nudilo odkritje to mesto v proučevanje starih noslovja, pač ne moremo tu opisovati. Kratko postavilo nas je naravnost v mesto kot je bilo v letu 79 po Kristusovem rojstvu, in nam razjasnilo življenje, umetnost in delovanje tedanjih rodov.

Svojčas je kopal na mestu tudi tamošnji hotelir in odkril krasno ohranjeno rimsko vilo. Vnanji okrasji so bili seveda deloma položeni. Najlepša sta trklinji in jedilna soba, katerih stene so okrašene s krasnimi slikami. Slike predstavljajo Ariadno in Viktorijo ter so najumetnejše upodobitve. Barve so še ravno tako žive in svile, kot bi bile pred kratkim naslikane. Poze in geste postav so izdelane z živo lahkoto in gracioznostjo. Nadzorovalni odbor tamošnjih izkopavanj je po odkritju vilo takoj zaprl, da se zabrani potumazani spekulaciji, da ne bi znamenitih zakladov pobrali in pokupili, kakor se je to zgodilo pri odkritju vile Priska, iz katere je znanjalo nad 100 najkrajših slik, ki so predstavljale življenje tedanjega bogatega meščana nesrečno zasutega mesta Pompeji.

TABORIŠČE ZA LENE ŽENE

Neki angleški profesor, pred sednik učiteljske zveze, je prišel na dan s priporočilom, da se ustanovi posebno taborišče, kamor bi se poslalo lene žene. Seveda bi tamkaj ne bile podvržene nobenim hujšim mukam kot temu, da bi se morale naučiti ribati podrove in čistiti domove, kot treba — ter kuhati dobro hrano.

NA DOPUSTU

V naši brooklynski naselbini dobro znana rojaka James Kralj in Jerry Koprivšek se na hajata sedaj na dopustu pri svojih družinicah. Želim jima obilo najboljšega razvedrila za časa njunega dopusta z željo da, ko se vrmeta v službo Strica Sama, da se skoro spet povrneta med nas znaglaslavo in za stalno. Pozdravljena! A. F. Svet.

ŽENIN
Slovenec iz Pennsylvanije, se želi seznaniti s Slovenko srednje starosti; lepa bodočnost. — Pišite na: "ŽENIN", c. of Glas Naroda, 216 W. 18th St., New York 11, N. Y. 314, 15, 16.

KUPIM HARMONIKO

Mervarjevega izdelka, "Slovenko", 3. ali 4. vrstno. Navedite ceno, in v kakem stanju je. Pišite na: "Harmonika", c. of Glas Naroda, 216 W. 18th St., New York 11, N. Y.

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Sloven-skemu Pomožnemu Odboru

PRIČNE SE JUTRI!
Prvič po naših ljudskih cenah ZARES VEJKA PRIESTAVA
Nepremagljiva ljubezen
Planeta dejanja
Sila vzemirjenja
Njihova ljubezen je ključovna vsem strahotam
Mojstrsko delo Samuela Goldwyna

"The North Star"

kjer nastopajo Walter HUSTON, ANNE BAXTER, Walter BRENNAN, Erich v. STROHEIM, ANN HARFING, D. a. n. a. ANDREWS
in Wally Brown * Alan Carney v "ROOKIES in BURMA"

V VSEH RKO GLEDALIŠČIH V BROOKLYNS IN QUEENS

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 50. leto.

Članstvo 39,150 Premoženje \$5,500,000.00

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če hoče dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštini in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; stroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikata sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te mogoče in bogate katoliške podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev

K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street,

Joliet, Illinois

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

1 Domače živali Spisal Damir Felgel	18 Mladim srcem Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Ksaver Meško
2 Kreutzerjeva sonata Spisal L. N. Tolstoj	19 Tokraj in onkraj Sotle Spisal Fridolin Zolna
3 Sto ugank Spisal Oton Zupančič	22 Slovenske balade in romance Uredil C. Golar
6 Preganjanje indijanskih misijonarjev Spisal Josip Spillman	23 Zbrani spisi za mladino Spisal Engelbert Gangl
8 Pravljice Zapisal H. Majar	24 Andersonove pripovedke za mladino Priredila Utva
9 Popotniki Spisal Milan Pugalj	14 Pravljice in pripovedke za mladino Spisal Silvester Košutnik
10 Dedek je pravil Spisal Julij Slapšak	15 Suneški invalid Spisal Silvester Košutnik
11 Korejska brata Spisal Jos. Spillman	25 Poletno klasje Izbrane pesmi — Spisal C. Golar
12 Frank Baron Trenk Po raznih virih napisal Gjuro Pandurič	26 Denar Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogriš
13 Pariški zlatar Poslovenil Silvester K.	16 Spisi Kristofa Smida Poslovenil P. F. Hrovat

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo ome-niti več zbirke, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

IGRE

28 Magda (Igra) — Alojzij Remeč	30 Potopljeni zvon (Igra) — Gerhart Hauptmann
29 Peterčkove poslednje sanje (Igra) — Pavel Golin	31 Revizor (Igra) — Nikolaj Vasiljevič
32 Spodobni ljudje (Igra) — L. Lipovec	33 Črne maske (Igra) — L. Andrejev
34 Antingone (Igra) — Poslovenil C. Golar	35 Poj l'itra Vipavca (Igra) — Damir Felgel
36 Sveti Just (Igra) — Spisal dr. F. Petronio	37 Fabiola in Neža (Igra) — Poslovenil J. Podhešek
38 Tončkove sanje na Miklav-žev večer (Igra) — J. Erbežnik in F. Roje	